

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **V. T. N.**, , zast. PhDr. Mgr. Janou Koutnou, advokátkou se sídlem Kostelní 1, Domažlice, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2019, čj. MV-149785-6/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 10. 2019, čj. 57 A 39/2019-60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 25. 10. 2018 byla zamítnuta žádost žalobce o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, jenž mu byl dříve povolen za účelem podnikání, podaná podle § 44a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce neplnil účel, pro který mu byl pobyt povolen [§ 35 odst. 3 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců], a protože byla zjištěna jiná závažná překážka jeho pobytu na území ČR [§ 35 odst. 3 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. a) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců]. Jinou závažnou překážkou správní orgán I. stupně spatřoval ve výkonu závislé činnosti mimo pracovní právní vztah a bez pracovního povolení či zaměstnanecké karty.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, kterou krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítl, že jeho činnost splňuje všechny pojmové znaky podnikání. Dílo prováděl samostatně, na vlastní riziko a bez soustavného dohledu objednatele. Jako subdodavatel nezhotovoval celé dílo sám, ale pouze část, kterou mu objednavatel předal k provedení. Se společností VIGA BEST, s. r. o., měl uzavřenou smlouvu o nájmu. K namítanému rozporu ve výpovědích stěžovatel uvedl, že se snažil odpovídat, jak nejlépe uměl. Právní předpisy ČR jsou odlišné od vietnamských a stěžovatel zřejmě ne vždy porozuměl správnému významu otázky.

[5] Dále stěžovatel namítl, že v řízení před krajským soudem navrhl doplnit dokazování o smlouvy a faktury z roku 2018 a 2019. Krajský soud návrh odmítl s odůvodněním, že již má dostatek podkladů pro rozhodnutí. Z faktur by bylo jasné, že měl uzavřené i jiné smlouvy než se společností WELPRO, s. r. o.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná odkázala na závěry uvedené ve svém rozhodnutí a napadeném rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovateli byl od srpna 2009 do srpna 2017 povolen pobyt za účelem podnikání. Stěžovatel podal dne 25. 7. 2017 žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu opětovně za účelem podnikání. Při výslechu dne 4. 9. 2017 uvedl, že do ČR přicestoval v roce 2008, aby si zde našel zaměstnání. Většina společností ale požadovala, aby měl živnost, proto změnil účel svého pobytu na podnikání. Do října 2012 pracoval pouze pro společnost „PRAPAG“. Od listopadu stejného roku pracoval pro „TATUNG“, práci mu zprostředkovala společnost „KNL“. Poté od ledna 2013 pracoval pro „GEMTEK“, opět přes „KNL“. Od února 2014 pracoval v Nejdku, název společnosti si nepamatoval, práci mu opět domluvila „KNL“. Od září 2015 až do data výslechu pracoval pro jednu společnost v Domažlicích. Zakázky mu zajišťovala společnost, u níž si pronajal pracoviště za 8 000 Kč měsíčně (podle předložené smlouvy se jednalo o společnost VIGA BEST, s. r. o.); stěžovatel poté uzavřel se zajištěnými klienty smlouvu o dílo. Pro koho v té době zpracovával zakázku, si stěžovatel během výslechu nevzpomněl. Předmětem stěžovatelovy práce bylo broušení výrobků, které mu poskytoval zástupce „té“ společnosti. Na stejném pracovišti bylo více osob, mezi něž se zakázka rozdělila. Výsledek práce se předal zástupci společnosti; ten jej zkontroloval a zaplatil za něj podle vystavených faktur. Spolupracovníci si poměrně rozdělili výdělek. Pracovní pomůcky si stěžovatel pořídil sám. Stejně tak si sám určoval pracovní volno. Závěrem dodal, že by rád v ČR nadále zůstal, aby mohl pomoci své rodině ve Vietnamu.

[10] Podle doložených listin měl stěžovatel od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2017 pronajatý prostor k podnikání od společnosti VIGA BEST, s. r. o. Za pronájem platil tvrzených 8 000 Kč měsíčně. Stěžovatel dále předložil smlouvy o dílo uzavřené se společnostmi SG-TECHS, s. r. o., (od 8. 3. 2016 do 7. 4. 2016, od 7. 6. 2016 do 31. 8. 2016, od 20. 12. 2016 do 20. 1. 2017

a od 14. 8. 2017 do 31. 10. 2017), FIBRON, s. r. o., (od 13. 4. 2016 do 27. 5. 2016, od 8. 9. 2016 do 17. 10. 2016, od 14. 11. 2016 do 14. 12. 2016, od 30. 1. 2017 do 11. 4. 2017 a od 28. 6. 2017 do 4. 8. 2017), CASUAL CONSULTING, s. r. o., (od 4. 1. 2016 do 29. 2. 2016, od 17. 10. 2016 do 11. 11. 2016, od 18. 4. 2017 do 23. 6. 2017). Předmětem smluv byla vždy výroba železných/kovových konstrukcí podle zapůjčeného výkresu. Z vyjmenovaných dat je zřejmé, že se žádná ze zakázek časově nepřekrývala. Stěžovatel předložil taktéž některé faktury vystavené na částky domluvené ve smlouvách o dílo a potvrzení o platbách. NSS nepřehlédl, že na všech fakturách je datum splatnosti shodné s datem jejich vystavení.

[11] Policie ČR provedla opakovaně kontrolu v prostorech, které stěžovatel během výslechu dne 4. 9. 2017 označil jako své pracoviště. Stěžovatel v těchto prostorech nebyl ani jednou přítomen a policie zjistila, že tam stěžovatele nikdo nezná.

[12] Dne 31. 5. 2018 proběhl druhý výslech stěžovatele, během něhož upřesnil, že pracoval pro agenturu „PRAPAG“ ve společnosti „TATUNG“, kde byl tři měsíce. Pak dále pracoval pod tou samou agenturou, jež změnila název na „KNL“, a to až do poloviny roku 2014 – vše na základě pracovního povolení. Nato pracoval ve společnosti „GEMTEK“ již jako živnostník podle smlouvy o dílo; práci mu zprostředkovala „KNL“. Stejná agentura mu následně v roce 2016 domluvila práci ve společnosti „WITTE Nejdek“; smlouvu o dílo podepsal s agenturou. V posledně zmíněné společnosti činil pomocné práce – broušení hotových výrobků. Od agentury obdržel polotovary výrobků, které měl dodat ke stroji. O jejich kvalitě se nestaral, za tu odpovídal technik společnosti. K datu výslechu měl uzavřenou smlouvu o dílo se společností „WELPRO“. Výrobky mu dodávala uvedená společnost, výsledek jeho práce kontroloval zástupce společnosti a poté mu zaplatil za počet zbroušených výrobků.

[13] Dále stěžovatel vysvětlil, jak vypadá jeho běžný pracovní den. Každé ráno se musí přihlásit zástupci společnosti, jenž mu předá výrobky na zbroušení. Pracuje podle potřeby a toho, jak potřebuje volno. Stěžovatel si nebyl schopen vzpomenout, pro jaké další společnosti v minulosti pracoval. Po dotazu přímo na společnost „VIGA BEST“ sdělil, že pro ni též brousil výrobky. Oproti předchozímu výslechu uvedl, že brousek si pronajal od společnosti na základě ústní smlouvy. Na otázku, proč ostatní pracovníci při pobytové kontrole Policií ČR sdělili, že jej neznají, reagoval: „*Já tam taky nikoho neznám.*“ Názvy společností „SG-TECHS“, „FIBRON“ a „CASUAL CONSULTING“ mu nic neříkaly. Stěžovatel doplnil podklady o rámcovou smlouvu o dílo uzavřenou se společností WELPRO, s. r. o., od 1. 1. 2018 na dobu neurčitou.

[14] Z výslechů se stěžovatelem současně vyplynulo, že by rád jednou podnikal sám; k čemuž dodal: „*Mám na to i účel pobytu.*“ V ČR žije sám; všichni jeho příbuzní zůstali ve Vietnamu.

[15] Správní orgán I. stupně vyslechl dne 22. 6. 2018 jako svědka tehdejšího jednatele společnosti VIGA BEST, s. r. o. Svědek sdělil, že stěžovatele zná. Společnost s ním uzavřela pouze smlouvu o nájmu prostoru, v němž stěžovatel pracoval pro sebe. Společnosti „SG-TECHS“, „FIBRON“ a „CASUAL CONSULTING“ svědek neznal.

[16] Stěžejní otázkou v této věci je, zda stěžovatel v ČR vykonával samostatně výdělečnou činnost, či závislou práci.

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti stejně jako již v žalobě namítal, že nepracoval jako zaměstnanec, ale jako podnikatel. K této námitce NSS v první řadě uvádí, že pro posouzení věci není rozhodné, jak stěžovatel svou výdělečnou aktivitu označoval či formálně vykazoval,

ale co bylo její podstatou. Z hlediska posouzení splnění podmínek práce stěžovatele jako OSVČ bylo nezbytné, aby podnikání bylo realizováno i fakticky. V případě povolení k pobytu za účelem podnikání nestačí, aby byl cizinec pouze formálně zapsán do příslušných rejstříků, ale je třeba trvat na faktickém vykonávání podnikatelské činnosti (viz rozsudky NSS ze dne 27. 12. 2011, čj. 7 As 82/2011-81, a ze dne 24. 3. 2011, čj. 9 As 80/2010-200).

[18] Ze zjištěného skutkového stavu, který stěžovatel nijak nezpochybnil, vyplynulo, že pracovní aktivita stěžovatele fakticky nepředstavovala činnost vykazující všechny podstatné rysy podnikání. Činnost nebyla vykonávána nezávisle, pod vlastním jménem, na vlastní účet ani odpovědnost. V projednávané věci je patrné, že stěžovatel byl povinen v mnoha aspektech výkonu své činnosti dbát pokynů třetích osob (osob kontrolujících jeho práci). Pracoval pouze pro jednoho „klienta“, nemohl si určit obsah své činnosti a práci vykonával podle časových potřeb zaměstnavatele. Jeho „pracovní život“ byl fakticky řízen zaměstnavatelem vystupujícím vůči němu v nadřazeném postavení.

[19] Podle výpovědi stěžovatele mu množství a dobu práce určoval zástupce společnosti, viz „[k]aždé ráno se musím přihlásit tomu zástupci té firmy a ten mi dá ty výrobky, které mám zbrousit. Pokud bylo dost výrobků, tak jsem tam zůstal déle...“, „zástupce firmy mi dá výrobky ke zbroušení, řekne mi také, dokdy musí být hotové“ (str. 4 protokolu o výsledku ze dne 31. 5. 2018). Stěžovatel ve správním řízení předložil smlouvy o dílo uzavřené se společnostmi, o jejichž existenci následně neměl tušení. Dále předložil vystavené faktury a potvrzení o platbách. Tyto dokumenty však samy o sobě podnikatelskou činnost neprokazují.

[20] NSS vymezil znaky závislé práce např. v bodu 29 rozsudku ze dne 13. 2. 2014, čj. 6 Ads 46/2013-35, č. 3027/2014 Sb. NSS., konkrétně že zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu. Z popsaných výpovědí lze vyvodit, že stěžovatel vykonával práci pouze pro společnosti „VIGA BEST“ a „WELPRO“. Správní orgán I. stupně vyhodnotil, že činnost stěžovatele pro tyto společnosti naplňovala všechny znaky závislé práce (str. 6 jeho rozhodnutí). Žalovaná rovněž upozornila na to, že obdržela rozhodnutí oblastního inspektorátu práce ze dne 7. 1. 2019 o výsledku kontroly ve společnosti „WELPRO“; podle tohoto rozhodnutí se stěžovatel při výkonu činnosti v uvedené společnosti dopouštěl výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

[21] Správní orgán I. stupně dospěl po rozsáhlém dokazování k závěru, jež aprobovala i žalovaná, že stěžovatel od května 2016 nejméně do druhého výsledku (31. 5. 2018) nevykonával podnikatelskou činnost, ale místo toho nelegálně pracoval jako zaměstnanec. Stěžovatel sice sdělil, že by rád v budoucnu sám podnikal, ale ze spisu nejsou patrné žádné kroky, které by k tomuto účelu směřovaly. Lze tedy uzavřít, že stěžovatel v době platnosti předchozího povolení prokazatelně neplnil jeho účel a nejméně dva roky obcházel zákon o zaměstnanosti tím, že vykonával závislou práci bez platného povolení k zaměstnání. Tuto skutečnost lze jistě podřadit pod pojem jiná závažná překážka ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2018, čj. 10 Azs 197/2017-53, bod 12).

[22] Námitka stěžovatele, že nezná právní předpisy ČR a během výsledků pravděpodobně ne vždy porozuměl otázce, není důvodná. Stěžovatel měl během obou výsledků k dispozici tlumočnicka a s obsahem protokolu byl pokaždé seznámen. Pro lepší orientaci v právních otázkách si mohl obstarat zástupce.

[23] Správní orgán I. stupně provedl důkladné šetření za účelem objasnění, zda stěžovatel opravdu plnil účel svého dlouhodobého pobytu v ČR. Nedostatečná skutková zjištění správnímu

orgánu nelze vytknout. Krajský soud proto jednal opodstatněně, pokud odmítl návrh na další důkazy. Ani tato námitka stěžovatele tak není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[25] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 6. května 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu